

## Bijlage 4: Bijzonderheden

---

In aanvulling op de in de bijlagen 1 en 2 vermelde controlewerkzaamheden geeft het centraal stembureau hieronder een globaal beeld van de overige resultaten van de controles van alle processen-verbaal. Deze hebben niet geleid tot terugwijzingen naar gemeentelijk stembureaus, maar geven wel een indruk van de omvang en reikwijdte van het onderzoek door het centraal stembureau. De bevindingen zullen worden betrokken bij de evaluatie voor verbeterpunten bij komende verkiezingen en verbetering van de bestaande instructies.

Ten aanzien van 37 gemeenten met centrale stemopneming is gebleken dat bijlage 1 (bezwaren) bij het proces-verbaal Na 31-2 ten onrechte leeg is aangeleverd. Bij deze gemeenten heeft het centraal stembureau de processen-verbaal van de stembureaus op de gemeentelijke websites onderzocht op bezwaren, onregelmatigheden en bijzonderheden, om te zien of er zaken aan de orde zijn geweest die tot een nader onderzoek en terugwijzing zouden moeten leiden. Dat was niet het geval.

Verder was bij 2 gemeenten rubriek 6 van de bijlagen 2 van de stembureaus bij het proces-verbaal Na 31-2 niet ingevuld, waarin wordt vergeleken of de uitslagen op vrijdag verschilden van de uitslagen op donderdagavond. Reconstructie, voor zover mogelijk, leverde geen resultaten op die tot terugwijzing hadden moeten leiden.

Bij 5 stembureaus is geconstateerd dat de telling van één lijst 50 procentpunt of hoger afweek van het gemiddelde van die lijst binnen die gemeente. Het centraal stembureau heeft deze situaties onderzocht en geconstateerd dat deze historisch verklaarbaar zijn.

In 2 gemeenten waren abusievelijk informatieposters voor het experimentstembiljet opgehangen in plaats van voor het reguliere stembiljet. Uit controle is gebleken dat het percentage ongeldige stemmen (0,25% en 0,17%) niet significant afweek van het landelijk gemiddelde (0,19%).

In enkele gemeenten bleken één of meer stembussen niet of niet goed afgesloten en verzegeld. In deze gevallen is nagegaan of de telresultaten in het stembureau in overeenstemming waren met de telresultaten de volgende dag. Dit bleek het geval.

Bij 19 processen-verbaal stond niet het vereiste minimum-aantal handtekeningen onder het proces-verbaal van het GSB. Van de vereiste 5 ontbraken er 1 of 2. Dit is waarschijnlijk vooral het gevolg van het feit dat de GSB-zitting van vrijdag is geschorst tot maandagochtend. Het centraal stembureau zag geen aanleiding om de GSB's te vragen om dit alsnog te regelen.

Het centraal stembureau heeft actief gecontroleerd of de gemeenten tijdig hun processen-verbaal en digitale telbestanden hebben geüpload. Als documenten ontbraken, is de gemeenten gevraagd om deze toe te voegen. Veruit de meeste gemeenten hebben dat redelijk snel op of direct na 10 juni gedaan:

- Maandagavond 10 juni had al ruim tweederde van de gemeenten alle processen-verbaal en digitale telbestanden volledig gepubliceerd. En van de overige gemeenten was meestal (21%) al een deel gepubliceerd.
- Dinsdagavond 11 juni had 93% van de gemeenten volledig gepubliceerd.
- In de loop van woensdag 12 juni was dit op één gemeente na 100%. Die ene is kort daarna aangevuld.